

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๓๐๘/๗๖๔



สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส15304 น.1 ก.ล.ด)
รับที่ : ๘8790/58 น.ผ.๖
วันที่ : 23 เม.ย. 58 เวลา : 14:13

กระทรวงการคลัง

ถนนพระรามที่ ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒๑ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชกฤษฎีกาก่อนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะของที่ราชพัสดุ ในท้องที่ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรี (หม่อมราชวงศ์ปรีดิยาธร เทวกุล) ที่ นร ๐๔๐๕ (สร.๒)/๓๔๐/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๘ เห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑ ฉบับ
๒. สรุปคำเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑๐๐ ชุด
๓. ร่างพระราชกฤษฎีกาก่อนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะของที่ราชพัสดุในท้องที่ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. และเอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงการคลังขอเสนอเรื่อง ร่างพระราชกฤษฎีกาก่อนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะของที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ น.ศ.๖๗๒ หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เลขที่ น.ศ.๐๖๖๗ ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื้อที่ประมาณ ๑ งาน ๕๗ ตารางวา เพื่อโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุดังกล่าวคืนให้แก่ นายประสิทธิ์ อายุวัฒน์ ตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด โดยเรื่องที่เสนอเป็นเรื่องที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๔(๔) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (หม่อมราชวงศ์ปรีดิยาธร เทวกุล) กำกับการบริหารราชการ กระทรวงการคลัง ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรี ด้วยแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และมีรายละเอียดของเรื่องสรุปได้ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ นายเอี่ยม อายุวัฒน์ ได้บริจาคที่ดิน น.ส.๓ เลขที่ ๑๐๕๕ ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื้อที่ประมาณ ๑ งาน ๖๘ ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่กรมอนามัย เพื่อใช้ประโยชน์ในราชการเป็นที่ตั้งสำนักงานผดุงครรภ์ เนื่องจากนางสาวอุดมศรี อายุวัฒน์ (บุตร) ได้สำเร็จการศึกษาวิชาผดุงครรภ์จากวชิรพยาบาล รุ่นที่ ๓๗ ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขว่า ผู้สำเร็จการศึกษาแล้วจะต้องมีสถานที่และสร้างสถานอนามัยเอง และจะต้องโอนให้กับกรมอนามัย นายเอี่ยม ได้สร้างสถานอนามัย จำนวน ๑ หลัง และได้โอนให้กับกรมอนามัย เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๐๖ ตามหนังสือสัญญาให้ที่ดินพร้อมด้วยโรงเรือน ฉบับที่ ๕/๔๕ กรมธนารักษ์ได้นำส่งขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุเป็นแปลงหมายเลขทะเบียนที่ น.ศ.๖๗๒ มีเนื้อที่ตามทะเบียน ๑ งาน ๖๘ ตารางวา

๑.๒ กรมอนามัย ได้ครอบครองใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุดังกล่าวเป็นที่ตั้งของสำนักงานผดุงครรภ์ ต่อมาได้ยกฐานะเป็นสถานอนามัยบ้านไม้หลา และได้ย้ายไปก่อสร้างในที่ดินแห่งใหม่แล้ว เนื่องจากสถานที่เดิมมีพื้นที่เพียงเล็กน้อย จึงไม่ได้ใช้ประโยชน์ต่อไป ในปี พ.ศ.๒๕๔๒ นายประสิทธิ์ อายุวัฒน์

บุตรของ...

บุตรของนายเอี่ยม (ผู้ยกให้) ได้ยื่นหนังสือต่อกระทรวงการคลังขอให้พิจารณาโอนที่ดินดังกล่าวคืนให้แก่ตน ซึ่งเป็นทายาท เนื่องจากทางราชการไม่ได้ใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวแล้ว

๑.๓ กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อทางราชการได้เคยเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวแล้ว ที่ดินจึงมีสภาพเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ประกอบกับตามความในข้อ ๘ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ (ที่ใช้บังคับขณะนั้น) กำหนดให้การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุคืนให้แก่ผู้ยกให้หรือทายาท จะกระทำได้อีกเมื่อที่ราชพัสดุที่จะโอนคืนให้แก่ผู้ยกให้หรือทายาท ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการ ซึ่งไม่มีสภาพเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ จึงไม่อาจคืนที่ราชพัสดุให้ได้ แต่หากนายประสิทธิ์ มีความเดือดร้อนเรื่องที่อยู่อาศัยหรือที่ทำกิน ทางราชการยินดีที่จะพิจารณาจัดให้เช่าที่ดินแปลงนี้ตามระเบียบของทางราชการ

๑.๔ ในปี พ.ศ.๒๕๔๓ นายประสิทธิ์ ได้มีหนังสือร้องเรียนขอความเป็นธรรมต่อนายกรัฐมนตรี ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา โดยอ้างว่า การไม่คืนที่ราชพัสดุดังกล่าวขัดต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ มาตรา ๔๙ วรรคสาม และข้ออ้างอื่น กระทรวงการคลังได้พิจารณาและแจ้งให้นายประสิทธิ์ และหน่วยงานดังกล่าวทราบแล้วว่า ไม่ขัดกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ และไม่สามารถคืนที่ดินให้ได้ ซึ่งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแจ้งให้ทราบว่า การที่กระทรวงการคลังไม่คืนที่ดินให้แก่ นายประสิทธิ์ โดยดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ (ที่ใช้บังคับขณะนั้น) ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ เป็นการปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว แต่เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้ร้องเรียน ให้ถึงที่สุด และเพื่อไม่ให้ทางราชการปล่อยที่ดินแปลงนี้ให้อยู่ในสภาพรกร้างว่างเปล่า โดยไม่ได้ใช้ประโยชน์ จึงเสนอแนะให้กรมธนารักษ์พิจารณาให้ผู้ร้องเรียน ได้เช่า หรือใช้ทำประโยชน์ หรือคืนที่ดินให้แก่ผู้ยกให้หรือทายาทต่อไป

๑.๕ จังหวัดนครศรีธรรมราชแจ้งว่า นายประสิทธิ์ ได้ยื่นคำร้องขอเช่าที่ดินราชพัสดุดังกล่าว เพื่ออยู่อาศัย ตามคำร้องฉบับลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔ กรมธนารักษ์โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังเห็นชอบให้จังหวัดนำที่ดินราชพัสดุดังกล่าวไปจัดให้นายประสิทธิ์ เช่าเพื่ออยู่อาศัยได้ และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้ส่งคืนที่ราชพัสดุดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๔ โดยมีเอกสารสิทธิสำหรับที่ดินเป็นหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เลขที่ น.ศ.๐๖๖๗ เนื้อที่ประมาณ ๑ งาน ๕๗ ตารางวา

๑.๖ นายประสิทธิ์ ได้มีหนังสือร้องเรียนขอความเป็นธรรมต่อนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง สำนักงานศาลปกครอง และทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ขอคืนที่ดินราชพัสดุดังกล่าวอีกครั้ง โดยเห็นว่า เมื่อทางราชการมิได้ใช้ประโยชน์ และไม่มีสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินแล้ว ให้คืนที่ดินดังกล่าวโดยการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีการคืนที่ราชพัสดุให้แก่ผู้ยกให้หรือทายาท ได้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามความในข้อ ๘ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ (ที่ใช้บังคับขณะนั้น) ประกอบกับการบริจาคที่ดินให้แก่ทางราชการเป็นไปตามเงื่อนไข ซึ่งสมเจตนารมณ์ของผู้มอบให้และผู้รับแล้ว และมีผลทำให้ที่ดินดังกล่าวมีสภาพเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ จึงไม่อาจคืนที่ดินดังกล่าวได้ ดังนั้น การถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาดำเนินการอีกต่อไป

๑.๗ นายประสิทธิ์ ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองนครศรีธรรมราช เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๒๐/๒๕๔๖ หมายเลขแดงที่ ๔/๒๕๔๖ มูลความตามคำฟ้อง สรุปได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการละเลยต่อหน้าที่ตามกฎหมายของผู้ถูกฟ้องคดี (กรมธนารักษ์) คือ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๖ บิดาของผู้ฟ้องคดีได้บริจาคที่ดินตาม น.ส.๓ เลขที่ ๑๐๕๙ เนื้อที่ ๑ งาน ๖๘ ตารางวา ให้แก่กรมอนามัยเพื่อสร้างสถานอนามัย กรมอนามัยได้ใช้ประโยชน์ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๐๘ ถึงปี พ.ศ.๒๕๑๘ หลังจากนั้นก็ได้ใช้ประโยชน์อีก ต่อมา ผู้ฟ้องคดีในฐานะทายาทของผู้บริจาคได้ยื่นคำร้องต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เพื่อขอที่ดินแปลงดังกล่าวคืน แต่กระทรวงการคลังไม่คืนให้ โดยอ้างว่า ได้ดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ไม่ได้ได้รับความเป็นธรรม เพราะเมื่อผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องขอคืนที่ดินที่ทางราชการไม่ประสงค์จะใช้ประโยชน์แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ มาตรา ๙ และกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ ข้อ ๘(๓) ที่ให้ดำเนินการถอนสภาพที่ราชพัสดุที่ทางราชการเลิกใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและดำเนินการคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดี

๑.๘ ต่อมาศาลปกครองนครศรีธรรมราชมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีเสนอเรื่องราวข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นไปยังกระทรวงการคลัง เพื่อดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินราชพัสดุแปลงดังกล่าว ภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถพิจารณาโอนที่ดินราชพัสดุแปลงดังกล่าวคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดี

๑.๙ กรมธนารักษ์ได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองนครศรีธรรมราชต่อศาลปกครองสูงสุด ซึ่งศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คำพิพากษาของศาลปกครองนครศรีธรรมราชชอบแล้ว จึงมีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองนครศรีธรรมราช ตามคดีหมายเลขแดงที่ อ.๑๕๒/๒๕๕๕

โดยมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ และ ๓

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การออกพระราชกฤษฎีกาเป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๔(๔)

๓. สารสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๓.๑ ศาลปกครองสูงสุด มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ อ.๙๙๐/๒๕๕๐ คดีหมายเลขแดงที่ อ.๑๕๒/๒๕๕๕ โดยมีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองนครศรีธรรมราช ให้กรมธนารักษ์เสนอเรื่องราวข้อเท็จจริงต่อกระทรวงการคลัง เพื่อดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ นศ.๖๗๒ หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เลขที่ น.ศ.๐๖๖๗ ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื้อที่ประมาณ ๑ งาน ๕๗ ตารางวา เพื่อโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุคืนให้แก่ นายประสิทธิ์ อายุวัฒน์ ซึ่งกระทรวงการคลังพิจารณาให้ความเห็นชอบให้ตราพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะของที่ราชพัสดุแปลงดังกล่าว ตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด

๓.๒ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๑) พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘

“มาตรา ๙ ที่ราชพัสดุเฉพาะที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เมื่อเลิกใช้ประโยชน์เช่นนั้น หรือเมื่อสิ้นสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของ

แผ่นดิน...

แผ่นดินแล้ว หรือที่ราชพัสดุที่ทางราชการหวงห้ามไว้และทางราชการไม่ประสงค์จะหวงห้ามอีกต่อไป ให้ถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือถอนการหวงห้ามแล้วแต่กรณี โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย”

(๒) คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ตามคดีหมายเลขดำที่ อ.๙๙๐/๒๕๕๐ คดีหมายเลขแดงที่ อ.๑๕๒/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕

“.....คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีเสนอเรื่องราวข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นไปยังกระทรวงการคลังเพื่อดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ นศ.๖๗๒ ภายใน ๔๕ วันนับแต่วันที่คำพิพากษาดังกล่าวถึงที่สุด ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถพิจารณาโอนที่ดินราชพัสดุดังกล่าวคืนแก่ผู้ฟ้องคดีได้ต่อไป นั้น จึงชอบแล้ว พิพากษายืน”

(๓) กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ พ.ศ.๒๕๕๐

“ข้อ ๒. กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับแก่การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ”

๔. ข้อเสนอของกระทรวงการคลัง

ขออนุมัติหลักการร่างพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะของที่ราชพัสดุ ในท้องที่ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ



(นายสมหมาย ภาษี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมธนารักษ์

สำนักกฎหมาย

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๗๙ ๘๔๘๘

โทรสาร ๐ ๒๒๗๐ ๑๔๗๙

E-mail : leg@treasury.go.th